

JHR. MR. DR. L. H. K. C. VAN ASCH VAN WIJCK

Wild op verkeerswegen

OVERDRUK UIT „NEDERLANDS JURISTENBLAD” VAN 21 OKTOBER 1961
N.V. UITGEVERS-MAATSCHAPPIJ W. E. J. TJEENK WILLINK, ZWOLLE

Wild op verkeerswegen

door

Jhr. Mr. Dr. L. H. K. C. VAN ASCH VAN WIJCK

In de eerste plaats zal behandeld worden de aansprakelijkheid wegens schade ontstaan door niet-opzettelijke aanrijding van een van de voor het openbaar verkeer openstaande weg gebruikmakend rij- of voertuig met zich op die weg bevindend wild en wel achtereenvolgens de aansprakelijkheid voor schade toegebracht aan wild (1) en die toegebracht aan het rij- of voertuig en/of deszelfs inzittenden (2, 3 en 4).

In de tweede plaats de eigendom van het aangereden wild.

In de derde plaats de strafrechtelijke aspecten.

En in de vierde plaats bemoeienissen van de eigenaar-wegbeheerder met dood- of aangereden wild op zijn grond.

Bij de bespreking zal „aanrijding” gebezigd worden als verkorte uitdrukking van wat de Wegenverkeerswet noemt „botsing, aan- of overrijding”, en zal, waar er sprake zal zijn van eigenaar van grond, daarmee bedoeld worden de eigenaar van grond, die tot het genot van de jacht gerechtigd is (art. 4 Jachtwet) en bovendien (dit is van belang t.a.v. schadelijk wild) grondgebruiker is (art. 8 Jachtwet). Hoe het antwoord m.i. zal moeten luiden als deze combinatie van hoedanigheden er niet is (b.v. als de grond verpacht is zonder dat de verpachter zich het genot van de jacht heeft voorbehouden of als het genot van de jacht is verhuurd) zal het uit het hieronder opgemerkte kunnen worden afgeleid.

De bespreking zal zich beperken tot de wegen, waarvan de overheid (Rijk, provincie, gemeente of waterschap) de eigenares en beheerster is.

De omvang van het euvel en de belangrijkheid dus van het vraagstuk laten zich illustreren door het feit dat alleen reeds in het arrondissement Zutphen in 1959 ongeveer honderd aanrijdingen met grof wild, veelal reewild, jaarlijks plaats vonden; niet is gebleken dat de toestand in andere gelijke streken gunstiger was. Bij toeneming van het verkeer zullen de aanrijdingen bij gelijkblijvende wildstand wel in aantal stijgen.

I.

Voor mogelijke aansprakelijkheid wegens schade door aanrijding komen voornamelijk in aanmerking:

1. de bestuurder van het rij- of voertuig;
2. de eigenaar-beheerder van de weg;
3. de eigenaar of eigenaren van aangrenzende gronden;
4. de Staat der Nederlanden, het aantal af te schieten herten en reeën limiterende.

De nadere beschouwingen zullen zich beperken tot de hierboven genoemden, al zijn er nog andere personen die aansprakelijk zouden kunnen zijn voor de hier bedoelde schade, b.v. wandelaars die wild opjagen naar de verkeersweg, ouders van aldus handelende kinderen, eigenaren van wild opjagende honden.

1. De bestuurder van het rij- en voertuig zal aansprakelijk zijn voor schade toegebracht aan wild. Niet van toepassing zijn leden 1 en 2 van artikel 31 Wegenverkeerswet — aansprakelijk stellende de eigenaar of houder van een motorrijtuig, (ook indien hij niet zelf bestuurt, voor de gedragingen van degeen, door wie hij doet of laat rijden) tenzij aanneemelijk is overmacht — omdat lid 6 van dat artikel zegt dat het bepaalde in de vorige leden geen toepassing vindt o.a. ten aanzien van schade door een motorrijtuig toegebracht aan loslopende dieren.

De aansprakelijkheid van de bestuurder (c.q. ook van de in art. 1403 B.W. genoemde personen) zal dus gebaseerd moeten worden op artikel 1401 B.W. nl. op een tekort schieten in vereiste zorgvuldigheid om de hier besproken schade te vermijden. Hij kan tot bijzondere voorzichtigheid zijn aangespoord door de bekende waarschuwborden, welke wijzen op het gevaar van wild op de verkeersweg, maar evenzeer zal bijzondere voorzichtigheid van hem kunnen worden verlangd als de situatie ter plaatse zodanig is dat redelijkerwijs — ook zonder borden — met bedoeld gevaar te rekenen valt, b.v. een kleinere verkeersweg te midden van bossen. Wat de waarschuwborden betreft, ik meen dat het zelden voorkomt dat een bestuurder van een motorrijtuig zijn soms zeer grote snelheid vermindert bij het zien van zo'n bord; of hij zijn oplettendheid opvoert onttrekt zich aan waarneming. Menigmaal zal dus — daargelaten de bewijsbaarheid — sprake zijn van een tekort schieten in de vereiste zorgvuldigheid, nl. een te grote snelheid in verhouding met het gevaar aan een ander bedoelde schade toe te brengen, van welk gevaar de betrokkene zich bewust had moeten zijn.

De vraag rijst evenwel: aan wie in het bijzonder is door de aanrijding schade toegebracht? Een eigenaar van in vrijheid verkerend wild is er niet, slechts — onverminderd de bepalingen van de Jachtwet — een occupatierecht van de eigenaar van de grond (art. 641 B.W.). De materiële schade zal dus moeten bestaan in een, wat het aantal betreft, verminderde mogelijkheid zich wild rechtmatig toe te eigenen. Maar wie lijdt die schade? Niet de eigenaar-beheerder van de verkeersweg, voor

wie wild op de weg slechts kan zijn een niet-gewild obstakel (afgezien wellicht van het geval, genoemd in lid 2 van art. 1 Jachtwet, dat de weg deel uitmaakt van een tot jachtbedrijf bestemd of geschikt terrein), wel in beginsel een of meer eigenaren van aangrenzende gronden, tot welker wildstand het aangereden wild behoorde. Ten aanzien van, zich binnen een gebied van vrij beperkte omvang ophoudend, klein wild en konijnen zal het voor de eigenaar van een bepaald stuk grond niet zo moeilijk zijn aan te tonen dat het aangereden stuk wild behoorde tot de op zijn grond voorkomende wildstand en dat hij juist degene is die schade lijdt. Ten aanzien van herten, reeën en wilde zwijnen lijkt zulks, gezien het spaarzaam voorkomen van zeer grote bezittingen, in veel gevallen bezwaarlijk. Reeën, hoewel standwild, bewegen zich in een gebied met een straal van 300 m tot enkele kilometers, dus in een terrein ter grootte van 100—2000 ha.¹; en voor herten is het gebied waarin zij zich bewegen nog groter terwijl wilde zwijnen sterke trekkers zijn. Slechts bij bezittingen gelegen aan beide zijden van de verkeersweg over grote afstand en met de nodige diepte zal m.i. dus aantoonbaar kunnen zijn welke grondeigenaar nu bepaaldelijk de schade lijdt.

2. De eigenaar-beheerder van de verkeersweg zal m.i. niet aansprakelijk zijn wegens schade door aanrijding met wild overkomen aan het rij- of voertuig en/of wegens letsel aan de bestuurder en overige op- of inzittenden. Immers het gaat m.i. veel te ver aan te nemen dat de overheid-wegbeheerster een rechtsplicht zou hebben om het verkeer in alle gevallen absoluut veilig te stellen tegen de gevaren van overlopend wild. Niet alleen dat een concreet wetsvoorschrift dienaangaande ontbreekt, ook uit de jurisprudentie inzake artikel 1401 B.W. is niet af te leiden dat de maatschappelijke zorgvuldigheid van de overheid tegenover weggebruikers zo ver zou moeten gaan. Trouwens de vraag is of zij wel zo ver zou kunnen gaan, m.a.w. of een absoluut veilig stellen redelijkerwijs uitvoerbaar is. Het weren van wild of een bepaald soort, groot gevaar veroorzakend wild (herten en reeën) van de verkeerswegen kan alleen òf door dat wild ter plaatse en in de omtrek uit te roeien en te blijven zorgen dat het er niet meer in voor gaat komen (dit is echter een aangelegenheid die de eigenaar-wegbeheerder niet in de hand heeft) òf — en dit zou hij wel in de hand hebben — de verkeerswegen alle zo af te rasteren dat wild, althans grof wild, niet meer op de wegen kan komen. Maar hoe dit laatste, daargelaten nog de vrijwel onbetaalbaarheid, dan praktisch uitvoerbaar zou zijn in verband met alle zijwegen en met alle uitritten op de verkeersweg en op de zijwegen, is niet duidelijk. Dit neemt niet weg dat ik mij bepaalde wegen of bepaalde weggedeelten

¹ „Het Reeënvraagstuk”, Verslag van de Commissie tot Bestudering van het wildvraagstuk, Ned. Bosbouwtijschrift 1960 p. 357.

kan voorstellen waar het verkeer zo intens is en het gevaar van overlopend wild zo groot, dat de maatschappelijke zorgvuldigheid, waartoe de overheid-wegbeheerster kan geacht worden verplicht te zijn, zou eisen over bepaalde afstand rasterwerk (c.q. in minder ernstige situatie enig ander het wild belemmerende werk) langs de verkeersweg, waardoor het gevaar ter plaatse sterk verminderd zou worden. Evenwel buiten deze gevallen zal de plicht van de overheid-wegbeheerster m.i. niet verder gaan dan, zo nodig, met borden (model 103) waarschuwen tegen dit van elders komend dreigend gevaar voor het verkeer, zoals zij ook waarschuwt b.v. voor uit school komende kinderen (model 101). Ik merkte hierboven sub 1 reeds op dat de situatie zelf reeds voldoende waarschuwend kan zijn (een kleinere verkeersweg te midden van bossen).

Hoewel ik in het begin van dit opstel stelde dat ik mij zou beperken tot de verkeerswegen waarvan de overheid eigenares en beheerster is, voeg ik hier toch nog aan toe dat voor wegen waarvan een ander dan de overheid eigenaar en onderhoudsplichtige is, maar waarop de overheidslast drukt van openbare weg, de aansprakelijkheid m.i. ook niet verder gaat dan een eventuele plicht tot het plaatsen van waarschuwingsborden (c.q. tot het plaatsen van enig het wild werend of belemmerend werk in de gevallen hierboven bedoeld, maar deze doen zich bij deze wegen wellicht niet voor) en dat deze plicht als een sekweel van de overheidslast van openbare weg, m.i. slechts rust op de betrokken overheid.

3. Eigenaren van nabijgelegen gronden zouden aansprakelijk kunnen zijn. De eigenaar van welke nabijgelegen grond? In aanmerking zou kunnen komen de langs een verkeersweg gelegen grond, vanwaar het wild op de weg kwam; maar ook andere nabijgelegen grond, waarop het betrokken stuk wild als standwild voorkwam. Om te beginnen met de praktische kant: in veel gevallen en vooral in het donker ziet de bestuurder het stuk wild op het laatste moment zonder te kunnen uitmaken vanwaar het wild kwam. Het kan van links of van rechts gekomen zijn; het kan ook reeds enige tijd op de weg zijn en dan is nog moeilijker te bepalen vanaf welke langs de verkeersweg gelegen grond het op de weg is gekomen. Maar aangenomen dat dit aanwijsbaar zou zijn, welk tekort schieten in maatschappelijke betamelijkheid, medebrengend een plicht tot schadevergoeding, zou hier de eigenaar van buiten de verkeersweg gelegen grond kunnen worden verweten? Een eigenaar van in vrijheid verkerend wild is er niet (art. 641 B.W.) en van toepasselijkheid van art. 1404 B.W. is dus geen sprake. De aansprakelijkheid voor schade zou, waar een concreet rechtsvoorschrift ontbreekt, dus moeten berusten op art. 1401 B.W. Een verwijt dat er wild is op zijn grond kan hem niet treffen. De ratio immers van de Jachtwet is o.a. het behoud van een wildstand en die wet beschermt het wild op velerlei wijze (gesloten jacht-tijden, ongeoorloofde jachtmiddelen, tijden van verboden vervoer, enz.

enz.); de wet dwingt dus de eigenaar tot het hebben van een wildstand. Bij herten en reeën is de gebondenheid van de grondeigenaar aan het beleid van de rijksoverheid nog sterker; op dit wild wordt de jacht nooit geopend en worden slechts afschotvergunningen verstrekt tot een door de rijksoverheid gelimiteerd aantal. Aansprakelijkheid voor schade zou dus slechts kunnen worden aangenomen als de vereiste zorgvuldigheid van de grondeigenaar in het maatschappelijk verkeer zover zou gaan dat hij de plicht zou hebben zijn gronden met wild tegenhoudend rasterwerk af te sluiten van de verkeersweg. Waar er, naar wij hierboven sub 2 aannamen, zelfs in het algemeen geen aansprakelijkheid van de wegbeheerder is wegens schade veroorzaakt door op de weg zijnd wild, terwijl toch juist deze in de eerste plaats de zorg heeft voor veilig verkeer, is het niet aanvaardbaar hier een zo vergaande verplichting van de eigenaars van langs de verkeersweg gelegen grond aan te nemen. Op grond van de huidige jurisprudentie lijkt een dergelijke verplichting ook niet te kunnen worden aangenomen. Een verplichting die trouwens onredelijk zou zijn, daar zich op de verkeersweg voordoend wild kan behoren tot het wild dat standplaats heeft op verderweg gelegen aan andere eigenaren toebehorende gronden en van daaruit de langs de verkeersweg gelegen grond toen eenvoudig is overgestoken alvorens op de weg te komen, een omstandigheid die zich gemakkelijk kan voordoen. Maar ook als de langs de verkeersweg gelegen grond mede zou behoren tot de standplaats van het wild, welke eigenaar van welke grond zou dan aansprakelijk moeten worden geacht? En voorts, het zou voor de dagrecreatie fnuikend zijn als alle verkeerswegen, in gebieden waar reeën voorkomen, door afrasteringen zouden worden gescheiden van voor de recreatie beschikbare terreinen.

Het komt mij dus voor dat slechts in exceptionele gevallen (een drijfjacht in de richting naar de verkeersweg, — maar wie doet dit? — of het aanhouden van een onmatige wildstand) van een aansprakelijkheid voor eigenaren van buiten de verkeersweg gelegen gronden sprake kan zijn. Maar wanneer is de wildstand onmatig, onmatig dan ten opzichte van het verkeer op een in de buurt gelegen verkeersweg? Dit zal niet zo gemakkelijk zijn vast te stellen. Bovendien, om de aansprakelijkheid van een bepaalde grondeigenaar aan te nemen zal aantoonbaar moeten zijn dat het betrokken stuk wild afkomstig was van onmatige wildstand op zijn grond, en voorts dat hij schuld heeft aan die onmatige wildstand, wat nog niet vanzelf volgt uit het feit dat de wildstand op zijn grond onmatig is; immers hij kan op zijn grond in behoorlijke mate wild hebben afgeschoten, maar de wildstand op zijn grond kan telkens en telkens weer onmatig worden door de, al of niet onmatige, wildstand op gronden van aanliggende eigenaren.

4. De Staat der Nederlanden, limiterende het aantal af te schieten

herten en reeën. Hierboven sub 3 vermeldde ik onder de exceptieele gevallen waarin aansprakelijkheid van de eigenaar van nabij de verkeersweg gelegen grond zou kunnen worden aangenomen: onmatige wildstand. De aansprakelijkheid van de Staat zou kunnen berusten op het, door het aantal af te schieten herten en reeën te sterk te limiteren, instand houden — soms ook tegen de zin van de houttelende grondeigenaar — van een onmatige wildstand van deze voor het verkeer gevaarlijke dieren. Over het hoofd kan evenwel niet worden gezien dat de tot het genot van de jacht gerechtigde zelf het aantal opgeeft waarvoor hij afschotvergunning wil hebben en dat voorts niets hem dwingt het toegestane aantal ook af te schieten. Zolang de Staat dus het gevraagde verleent, zal van een aansprakelijkheid van de Staat m.i. geen sprake zijn. Immers de bevoegdheden die de Staat heeft op grond van de artikelen 53 en 54 der Jachtwet om de wildstand te beperken in het algemeen of op bepaald aangewezen gronden, zijn volgens de bestaande wet alleen gegeven ter voorkoming en bestrijding van schade in de zin van titel VII van de Jachtwet (artt. 43—59), dat is schade die een grondgebruiker ondervindt (zie artt. 46 en 47), in het kort gezegd landbouwschade.

De vraag rijst evenwel of de wetgever er niet toe zou moeten overgaan soortgelijke bevoegdheden ook te geven voor de belangen van veilig verkeer; naar mate van de intensiteit van het verkeer zal dan òf geen grof wild in de buurt van een bepaalde verkeersweg meer kunnen worden geduld (tenzij rasterwerk langs de weg door de overheid-wegbeheerster is aangebracht) òf, minder vergaand, de stand van grof wild aldaar moeten worden beperkt. De Commissie tot bestudering van het wildvraagstuk woog in haar hierboven in een noot vermeld verslag de belangen van de verschillende grondgebruikers en de tot het genot van de jacht gerechtigden tegen elkaar af, maar betrok niet in haar beschouwingen en haar oordeel (trouwens de opdracht aan haar hield dat ook niet in) de belangen van het verkeer. Het wil mij echter voorkomen dat een dergelijk groot maatschappelijk belang als veilig verkeer een niet te verontachtzamen aspect moet zijn telkens bij het bepalen van de maatschappelijk toelaatbare grootte van de herten- en reeënstand ter plaatse. Een redelijke afweging van deze verschillende, soms zeer tegenstrijdige, belangen zal allesbehalve eenvoudig zijn en een oplossing, die iedereen bevredigt, zal wel onbereikbaar zijn.

II.

De eigendom van aangereden wild. Dit is, zowel indien het is doodgereden als indien het na de aanrijding nog leeft, *res nullius* en de eigendom daarvan wordt dus door toeëigening verkregen.

Artikel 641 B.W. bepaalt wel dat het recht om zich het wild toe te

eigenen *bij uitsluiting* behoort aan de eigenaar van de grond, waarop zich het wild bevindt, doch dit betekent allerm minst dat indien een ander (een onbevoegde) deze res nullius occupeert, geen eigendomsverkrijging door occupatie zou plaats vinden. Zodanige occupatie (b.v. door de aanrijder) levert dan wel een onrechtmatige daad op en kan bovendien strafbaar zijn, maar op de eigendom der bemachtigde dieren heeft het geen invloed (H.R. 6 oktober 1902 W. 7811 en unaniem de doctrine).

III.

Onder I en II werden in hoofdzaak de civielrechtelijke aspecten gezien. Thans volgen de strafrechtelijke.

Buiten ons onderwerp (de niet-opzettelijke aanrijding) valt het opzettelijk aanrijden en doodrijden van wild (of pogingen daartoe), hetgeen t.a.v. „klein wild” en klein „schadelijk wild” met een niet te kleine auto zonder gevaar voor de aanrijder gebeuren kan en nog wel eens gebeurt. Ten aanzien van grof wild of groot ander wild wordt het riskant, tenzij met een zware vrachtauto of zware autobus. Zo kwam mij kort geleden ter ore het opzettelijk doodrijden van een volwassen vos door een autobus. In ieder geval: wie opzettelijk aan- en doodrijdt of pogingen daartoe aanwendt, „jaagt” in de zin der Jachtwet en overtreedt verschillende verbodsbepalingen van de Jachtwet; o.a. reeds deze dat hij jaagt met een niet-geoorloofd middel.

Maar ook bij de niet-opzettelijke aanrijding komen strafrechtelijke aspecten naar voren. In de eerste plaats — ik wees er hierboven onder I.1. reeds op — omdat menigmaal het geval zich zal kunnen voordoen (ik laat daar de bewijsbaarheid) van een te grote snelheid, in verband met het bestaande gevaar van op de weg verkerend wild, waarvoor de aanrijder vooraf is gewaarschuwd hetzij door de waarschuwingsborden hetzij door de situatie zelf. De bestuurder zal dan in de zin van artikel 25 Wegenverkeerswet de veiligheid van de weg in gevaar hebben gebracht of hebben kunnen brengen, niet omdat de veiligheid van het wild op de weg in gevaar werd of kon worden gebracht, maar omdat door een mogelijke aanrijding of een plotselinge manoeuvre van de bestuurder (plotseling remmen, plotseling uitwijken e.d. ten einde een aanrijding te voorkomen) de veiligheid van andere weggebruikers in gevaar werd of kon worden gebracht. Het is niet nodig voor toepassing van art. 25 Wegenverkeerswet dat er op dat moment ander verkeer op de weg is, H.R. 21 april 1953 N.J. n°. 487. Dit strafrechtelijk aspect brengt mede dat het aangereden wild in beslag kan worden genomen als voorwerp dat kan dienen om de waarheid aan de dag te brengen (art. 94 Sv.), wanneer gemeend zou worden dat in de graad van verbrijzeling van het lichaam van het dier enig bewijs zou kunnen zijn gelegen omtrent de snelheid

waarmede gereden zou zijn, hetgeen m.i. hoogstens het geval zal kunnen zijn bij grof wild of wilde zwijnen.

Het tweede strafrechtelijk aspect is dat van verboden vervoer. De occupatie zelf van doodgereden wild levert niet op een feit, strafbaar gesteld in de Jachtwet, daar „jagen” omschreven in art. 1 dier wet als het opsporen, bemachtigen of doden van wild en het doen van pogingen daartoe, alleen betrekking kan hebben op handelingen, welke de strekking hebben *levend* wild in de macht van de mens te brengen (H.R. 4 maart 1958 N.J. n°. 312). Wel kan het vervoer van het geoccupeerde verboden zijn, zodat de occupator aan zijn occupatie meestal niet veel zal hebben. Zo mag (artt. 60—62 Jachtwet) niet vervoerd worden in gesloten jachttijd (min de zeven dagen na sluiting) en in de andere tijd noch tussen twee uren na zonsondergang en zonsopgang noch in het veld (wegen kunnen deel uitmaken van het jachtveld, art. 1 lid 2) door anderen dan de in artikel 60 genoemden. De uitzonderingen laat ik daar als voor aanrijders c.s. vrijwel nooit ter zake doende, behalve art. 61 lid 2 sub c, dat zegt dat het verbod van vervoer tussen 2 uren na zonsondergang en zonsopgang (nl. in open jachttijd plus de zeven dagen) niet geldt voor hen die kunnen aantonen dat het vervoerde wild „op legale wijze” is verkregen, onder welke legale wijze (opgevat als „niet in strijd met de Jachtwet”) m.i. begrepen zal zijn het, niet in de Jachtwet verboden, occuperen van dood wild. Wie dus in open jachttijd (plus de zeven dagen) een doodgereden en in bezit genomen haas wil vervoeren buiten het veld zal dat straffeloos kunnen doen. Ook kan te allen tijde, mits niet in het veld, vervoerd worden doodgereden en in bezit genomen schadelijk wild (b.v. wilde zwijnen en konijnen), op welke dieren de jacht niet wordt gesloten. Wat herten en reeën betreft, de jacht daarop blijft het gehele jaar gesloten; de jachtgerechtigde krijgt slechts op zijn aanvraag vergunning tot afschot van een gelimiteerd aantal per jachtveld; het vervoer is dus verboden en slechts toegestaan onder bepaalde zodanige voorwaarden, dat de occupator die niet licht vervuld zal kunnen krijgen; hij zal het hert en ree dus moeten laten liggen. Wie in strijd met een vervoerverbod toch vervoert, pleegt een strafbaar feit; het vervoerde kan worden in beslag genomen (art. 94 Sv.) en verbeurdverklaard (art. 33 W.v.S.).

Het derde strafrechtelijk aspect is dat, als het wild niet doodgereden is maar zodanig gewond dat het zich wellicht vangen laat, de aanrijder c.s. misschien probeert het te bemachtigen en dus gaat „jagen” terwijl hij daartoe ingevolge de Jachtwet niet bevoegd is, overtredende dan meerdere bepalingen van de Jachtwet, waarbij het wild kan worden inbeslaggenomen en verbeurdverklaard.

IV.

Bemoeienissen van de eigenaar-beheerder van de verkeersweg met doodgereden of aangereden wild op zijn grond. Indien wettige grond dan wel strafrechtelijk belang ontbreekt voor inbeslagneming, zullen bemoeienissen met wild, dat zich dood of ernstig gewond op de weg met zijn bermen bevindt (klein wild zal, strafrechtelijk rechtmatig of onrechtmatig, al wel lang verdwenen zijn, zodat het in de praktijk meestal alleen zal gaan om grof wild), tot de taak behoren niet van de politie (die genoeg te doen heeft aan eigen taken), maar van de betrokken organen van de grondeigenaar-wegbeheerder, (bij de hier behandelde wegen de Staat, de provincie, de gemeente of het waterschap), om te preciseren dus wellicht het wegpersoneel als kantonniers e.d. Hun taak is het, het dier van hun grond te verwijderen, d.i. te begraven indien niet meer voor consumptie geschikt, te laten afmaken indien ernstig gewond, te vervoeren indien nog wel voor consumptie geschikt, te zorgen dat het zo nodig vervoer behoorlijk gedekt wordt enz. Het is immers — ik herhaal het — op dat moment dood of ernstig gewond wild op hun grond dat niet wordt inbeslaggenomen.

Wat dient er te geschieden met voor de consumptie nog geschikt dood wild of met de opbrengst daarvan? Aanrijders, die door de aanrijding schade hebben geleden, zijn nog al eens geneigd te menen dat daartegenover hun het wild of de opbrengst daarvan toekomt. Naar wat ik hierboven sub I.2 en I.3 opmerkte, is er in het algemeen geen aansprakelijkheid, althans geen bewijsbare aansprakelijkheid van een bepaald persoon, voor die schade en dus evenmin voor de aanrijder een recht, anders dan rechtmatige occupatie en rechtmatig vervoer, op het wild of deszelfs opbrengst. Iets anders is of het bezwaar ontmoet dat aan de aanrijder door de eigenaar-wegbeheerder, die, afgezien van de extreme gevallen waarin het plaatsen van raster- of ander werk plicht kan worden geacht, voor zijn weggebruikers niet veel anders heeft kunnen doen dan waarschuwen voor het gevaar, wordt verleend een tegemoetkoming in de schade, niet verder gaande dan het stuk wild in kwestie of de opbrengst daarvan na aftrek van de kosten. Dit is een beleidskwestie, waarover ik slechts wil opmerken dat voor de wegbeheerder wild op de verkeersweg niet anders kan zijn dan een niet-gewild obstakel en dat deze dus door dat doodrijder en de onbevoegde occupatie geen schade lijdt. Ik wees er voorts reeds op dat in zeer veel gevallen moeilijk zal zijn uit te maken welke bepaalde eigenaar van buiten de verkeersweg gelegen grond schade leed. Zo gezien lijkt het redelijk dat de eigenaar-wegbeheerder bedoelde tegemoetkoming verleent aan de aanrijder, zonder dat deze enig recht op schadevergoeding door de eigenaar-wegbeheerder heeft. Ook de opbrengst van wild, dat wel is inbeslaggenomen doch dat niet wordt verbeurd verklaard (of

bij transactie afgestaan), zal m.i. uiteindelijk toekomen aan de eigenaar-wegbeheerder op wiens grond (weg en bermen) het wild in kwestie werd inbeslaggenomen, waarop vervolgens deze laatste met die opbrengst kan handelen conform zijn gedragslijn ten aanzien van niet-inbeslaggenomen wild of de opbrengst daarvan. Te hopen is in ieder geval dat de betrokken organen van Staat, provincie, gemeente of waterstaat onderling gelijke gedragslijn zullen volgen, evenzeer dat de verschillende Officieren van Justitie, in wier arrondissementen het euvel, in het bijzonder dat van grof wild, zich voordoet, uniforme instructies aan de politie zullen geven.

